

Jan Bílý

Růže pro Plúta

Bohatství, krize a transformace
v konstelacích

MAITREA

Růže pro Plúta

Jan Bílý

Růže pro Plúta

Bohatství, krize a transformace
v konstelacích

MAITREA

2011

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Bílý, Jan

Růže pro Plúta : bohatství, krize a transformace v konstelacích / Jan Bílý.

-- 1. vyd. -- Praha : Maitrea, 2011. -- 283 s.

ISBN 978-80-87249-20-8

165.242.1 * 159.923.5 * 171 * 13 * 316.614.5-025.12 * 316.472.42 *
2-312.6-584.5 * 165-028.82 * 615.851-025.21

- sebepoznání
- rozvoj osobnosti
- životní problémy
- duchovní život
- rodinné konstelace
- partnerské vztahy
- vnitřní konverze
- nové paradigma
- systemická terapie
- populárně-naučné publikace

13 - Filozofie ducha [5]

Copyright © Jan Bílý, 2011

Cover © Jan Bílý, 2011

Czech edition © MAITREA a.s., Praha 2011

ISBN 978-80-87249-20-8

**Tuto knihu věnuji svým předkům.
S láskou.
Jan**

*Jsme někde v mracích,
dědo Františku,
a odjíždíme pryč
vlakem NASEBEMÁVÁŠ.
Co na nás vůbec
bylo smrtelné?*

(Napsáno 1974, dva roky před emigrací)

OBSAH

NA ÚVOD	13
ZAČÁTEK	19
I. PLÚTO MYTOLOGICKY	25
Bůh růstu a hojnosti	27
Bůh smrti a proměny	29
Sestup do podsvětí a návrat na zem	31
Dva aspekty jednoho boha	33
Proměny planety Pluta	37
II. TRANSFORMACE	41
Tři fáze proměny	42
Trik medvědů	50
Transformační manuál	55
III. SYSTEMICKÉ KONSTELACE	
JAKO PROMĚNA ON STAGE	59
Moje malá konstelační historie	59
Aréna a divadlo	65
Tři přístupy k systemickým konstelacím	72

Transformace rolí v konstelacích	78
Dokončení kruhu	81
Konstelace jako antické drama	84
IV. PROMĚNY MUŽSKÉHO PRINCIPU	89
Koncept dvou polarit	89
Kořeny nerovnováhy	91
Tři stadia dospívání v muže	95
Globální konstelace společenských proudů	101
V. TĚLO JAKO TRANSFORMAČNÍ ORGÁN	117
Nemoc – náš spojenec?	118
Akné: Překročení mrtvého	126
Závislost – náš kříž, nebo ochránce?	130
Mohou být drogy našimi učiteli?	137
VI. DOBRO A ZLO: KRIZE ROZLIŠOVÁNÍ	145
Zlo bydlí vždycky někde jinde	145
Kde najít dobré řešení?	149
Duch a duše – světlo a tma?	155
Podívat se na smrt	161
VII. PSYCHOSPIRITUÁLNÍ KRIZE A ROZKVĚT	169
Život na horské dráze	169
Nová diagnóza	172
Jak se potápět a neutopit	178
To větší	180
Přestat kontrolovat	187

VIII. PLUTOKRACIE

ANEB KDO MÁ NA TRANSFORMACI?	193
Cena proměny	193
Stručná historie peněz	199
Virtuální peníze	205
Úrok, nebo lichva?	208

IX. KONSTELACE FINANČNÍCH PŘESVĚDČENÍ

Druhy peněžního přesvědčení	216
Nedostatek, dostatek a přebytek	219
„Špatné“ peníze a vliv chudých předků	222
Dluh a vyrovnání viny	224
Sirotci na pozemku	226
Nesplněné touhy	227
Poslední bitva vzplála	230
Konstelace krize	234

X. PLÚTO A PERSEFONÉ:

ZA HRANICI TRADIČNÍHO VZTAHU

Vztah nevztah	241
Polarita ženy a muže	244
Noční rozhovor	251
Prastará zranění	255
Není fialová jako fialová aneb o lásce	257

KONEC

LITERATURA A INTERNET

NA ÚVOD

PLUTO

Plútos je řecký bůh hojnosti a bohatství, Pluto zase římský vládce podsvětí, jehož řecké jméno zní Hádés. Pluto je ovšem také od roku 1930, kdy byl objeven, devátá a nejzazší planeta sluneční soustavy. Na kongresu Mezinárodní astronomické unie (IAU) v Praze roku 2006 byl Pluto „degradován“ na pouhý planetoid (malou planetku), a tak vyškrtnut ze seznamu regulérních planet. Jeho střední vzdálenost od Slunce je téměř šest milionů kilometrů a rovníkový průměr má 2302 km (Země 12 756 km). Na nočním nebi je pozorovatelný pouze velkým dalekohledem, neboť jeho jasnost dosahuje 13,9 magnitudy – prostým okem jsou rozeznatelné hvězdy do šesté magnitudy. Světlo z Pluta k nám v současné době letí přibližně čtyři a půl hodiny (ze Slunce osm minut). Podle názoru astrologů symbolizuje Pluto v horoskopu temnou sílu kolektivního podvědomí. Přináší někdy až fanatickou touhu po moci a houževnatou vůli přežít každou katastrofu, stejně jako hlubokou transformaci jednotlivce i celé společnosti.

TRANSFORMACE

(z lat. *transformatio*, přetvoření) Tento výraz se používá ve více významech, obvykle však znamená podstatnou změnu nebo proměnu.

KONSTELACE

Systemické nebo také rodinné konstelace jsou metodou poradenství, osobního rozvoje a sebepoznání. Na jejich vzniku se zásadní měrou

podílel německý filozof a terapeut Bert Hellinger (nar. 1925). V konstelacích jde především o důsledný pohled na celek jako na něco, co přesahuje pouhou sumu svých částí. Dále se zkoumají vztahy jednotlivých členů systému mezi sebou, především zda byl někdo vyloučen, znevýhodněn či ho potkal těžký osud. Během konstelačního procesu se spojuje pocitový prožitek účastníků s hlubokým pochopením souvislostí v daném systému – v rodině, v práci, v sociálním kolektivu anebo v jakémkoli jiném celku. Konstelace tak představují jedinečnou transformativní sílu, která může účastníky hluboce a trvale ovlivnit.

TATO KNIHA

je o proměně. O té, která se vkrádá do našeho vědomí a mění je, o té, kterou sdílíme s přáteli a se všemi lidmi, s nimiž se setkáváme a kterých je stále víc. O proměně, která zrychluje naše učení, prohlubuje naši schopnost přijmout to, co je, která nás vede za hranice donedávna nepředstavitelného a nemyslitelného. Začínáme tušit, že bez této proměny pro nás není budoucnost. Jsme jako housenky, které se buď probudí do motýlího života, nebo se neprobudí vůbec.

Konvence při přepisu konstelací

Pro zástupce, které si klient vybere za sebe do konstelace, používám v popisu konstelací označení „Klient/Klientka“.

Jména nebo označení zástupců píšu vždy s velkým počátečním písmenem (např. Partnerka, Otec, Předci). V komentářích ke konstelacím – nebo mám-li na mysli reálné osoby – je uvádím s malým začátečním písmenem (otec, partnerka).

Pokud mluví sám klient (např. když líčí svou zakázku, když něco říká ze židle, odkud pozoruje konstelaci, nebo když na konci stojí sám v konstelaci), používám pouze křestní jméno.

V přepisech konstelací většinou zachovávám původní, někdy i nespisovnou mluvu, abych čtenáři poskytl co nejautentičtější dojem.

Všechna jména a klíčové detaily v popisech konstelací jsou změněny tak, aby byla vyloučena možnost identifikace se skutečnými osobami. Pokud máte dojem, že někoho v popisu poznáváte, je to tím, že mnohé problémy jsou i v detailech nám všem společné.

Ačkolí jsem se snažil na místech, kde to bylo nutné, uvádět oba rody („partner/ka“), používám jinak v knize většinou mužský rod („poradce“, „čtenář“, „partner“). Možná je pouze otázkou času, kdy myšlenka rovnocennosti mužského a ženského principu nalezne cestu nejen do vědomí celé společnosti (což se již děje), ale i do pravopisu. Důsledné používání obou rodů by tedy bylo sice systémově správné, avšak na úkor čtivosti. Proto prosím, abyste si tam, kde se podle kontextu může jednat o obě možnosti (což je ve většině případů), druhý rod v duchu doplnili.

A ještě důležité upozornění

Především v knihách vydávaných v USA se stalo zvykem upozornit čtenáře, že autor a vydavatel odmítají právní odpovědnost za možné následky, pokud bude čtenář provádět cvičení a rituály popsané v knize na vlastní pěst nebo se bude řídit uvedenými názory a doporučeními. Toto upozornění je důsledkem vývoje, který popisují ve čtvrté kapitole – snahy vše kontrolovat a zabezpečit.

Jedním z průvodních jevů každé transformace je nemožnost předvídat a kontrolovat, co se bude dít. Spirituální růst a transformace jsou vždy individuální procesy, a tak za svou proměnu musí každý nést vlastní odpovědnost. Pokud by se tedy někdo během četby této knihy nebo po ní dostal do transformačního „víru“, je na jeho uvážení a odpovědnosti, jakým způsobem se s tímto procesem vyrovná.

Poděkování

patří v první řadě více než třem tisícovkám účastníků seminářů, kteří svými příběhy, zakázkami, dotazy, zpětnou vazbou a především svými konstelacemi přispěli k napsání této knihy.

Dále děkuji Barboře Nádvořnickové za její schopnost mě neúnavně a přesně zrcadlit a za její poznámky k textu. Mé poděkování patří též MUDr. Lauře Čekanové, MUDr. Petru Mílkovi a Mgr. Tereze Kalinové za jejich připomínky ke knize.

ZAČÁTEK

Je léto. Podivné léto. Za okny zrovna zuří bouřka, dnes už třetí. Počasí jako v prádelně, říká můj bratr Jiří. Divné počasí. Přináší povodně, jež jsou nevyzpytatelné, neboť zasahují místa, která žádně povodně, kam až sahá paměť lidí, neznala. Některé zimy jsou nezvykle teplé, jindy mrzeme jako v době ledové. Počasí se stává extrémním, říkají experti. Skutečně jen počasí? Předminulý rok shořela polovina Peloponésu, právě nyní, v srpnu 2010, hoří lesy Ruska. A tak to jde stále dál. Svět kolem nás se proměňuje čím dál tím rychleji a my to cítíme.

Finanční krize z léta 2008 se během několika let změnila v krizi, která jde hlouběji než strach o úspory nebo o pracovní místo. Mnoho lidí si začíná uvědomovat, že se dostáváme na hranici, kde náš dosavadní systém neustálého růstu, tato strmá křivka expanze, začíná selhávat. Zásoby toho, z čeho jsme dosud rostli, ať už je to ropa, úrodná půda, nerostné bohatství nebo prostě cokoli, co stále rychleji konzumujeme, se tenčí. Začínáme se ptát po smyslu života, který je orientován pouze na materiální stránku. Jak dalece může uspokojení z nového auta, nové elektronické hračky nebo z více peněz na kontě nahradit sociální kontakty, naši potřebu lásky a komunitu lidí, kteří mají společnou vizi? Jak může bezpečí celonočního osvětlení ulic nahradit pohled na hvězdy, které nám zmizely z přesvíceného nebe? Kam se poděl růst divokého ducha? Kde se skrývá naše temná duše? Odkud jsme, kde jsou naše kořeny a hlavně – kam míříme? Nebo osobněji, a tedy i nepohodlněji: Kam jdu já zrovna teď?

Již osmý rok stavím konstelace – a jsem stále víc fascinován touto metodou. Už delší dobu pro mě rodinné konstelace přestávají být rodinné. Staly se cestou, která vede k proměně jako žádná jiná. Cestou, která nás vede ke komplexnějšímu pochopení a hlavně prožití světa, než to dokáže vědecký, psychologický přístup. Neustálým kontaktem s otázkou „co je

za tím?“ nebo „co je smysl toho všeho?“ se děje něco zajímavého – tak jako Jiřík po požití kousku vařeného hada začal rozumět hlasům zvířat (a na začátku pohádky opravdu netušil, k čemu to bude dobré), začínám já a mnoho dalších lidí, kteří procházejí konstelacemi, *vnímat souvislosti*. A to stále zřetelněji, dokonce i tam, kde se dříve zdálo, že žádné nemohou být. To neznamená, že by se mně a mým přátelům dařilo lépe. Transformace nikdy neznamenala jednoduchou cestu k úspěchu a k vyléčení neduhů. Proto také nepovažuji konstelace a s nimi spojenou proměnu za terapeutickou metodu. V terapii hledá klient úlevu od nějaké bolesti, vyřešení svého problému. V konstelacích, tak jak je já vnímám a vedu, nacházíme všichni, kdo se jich účastníme, vhled do spjitostí světa a zároveň se dostáváme do hloubky vlastní duše. Nazývám to proces Plúta, podle boha bohatství, hojnosti, ale také strachu, tmy a konečnosti našeho bytí, boha podsvětí a boha proměny. Život byl pro předklasické Řeky jen jednou stranou téže mince. Smrt, nebytí, byla tou druhou. Vznik a zánik jsou pouze dvě slova pro tž stále se obměňující princip. Ono druhé slovo, zánik, který je provázen zapomněním a rozkladem, nás s naší touhou po neustálé prosperitě, po věčném životě děsí, a tak jsme si je vytěsnili z vědomí. Chtěli bychom je vyškrtnout ze seznamu našich neduhů zrovna tak, jako jsme to udělali s neštovicemi. To se ovšem, jak víme z konstelací, nemůže zdařit.

Před lety, v časech, kdy jsem kreslil horoskopy a zkoumal, jak a zdali se za pomoci astrologie dá nahlédnout do budoucnosti, jsem našel jednu, a také jedinou metodu, která alespoň na můj horoskop fungovala. Astrologii a s ní touhu znát budoucnost jsem už dávno opustil, ale kdesi v šuplíku spolu se sbírkou horoskopů mých přátel a klientů zůstal papír, na kterém jsem si vypočítal periody svého života. A právě tento papír usnadnil rozhodnutí napsat knihu, kterou držíte v ruce. Mnoho let se v nepravidelných odstupech dívám do dnes již zažloutlého výpočtu a jsem

pokaždé udiven, jak se můj život v hrubých liniích orientuje na tento starý plán. Vědomě jsem tak zažil neklidný a revoluční čas Urana, na jehož začátku jsem, téměř na den přesně, emigroval do Německa. Následovaly dvě periody Saturna. První začala v březnu 1988 dovolenou na kole, které jsem si dal poslat do Itálie. Poté, co jsem je na nádraží vyzvedl, nasedl na ně a ohlédl se, spatřil jsem za sebou černou zeď mračen. Byla to studená fronta, která mě pronásledovala celou Itálií, takže jsem jel neustále v zimě a téměř vždy proti větru. Přibližně v tomto duchu to šlo dál dlouhých patnáct let. V roce 2003 následovala úspěšná perioda harmonického a patriarchálního Jupitera, během které jsem se stal jistým způsobem proslulým a šťastným. Kromě toho jsem v této době ukončil svůj celoživotní boj s tátou a vrátil se zpátky tam, kde jsem se narodil. Dokonce jsem se v Praze nastěhoval do bytu, který se nachází nedaleko podolské porodnice, kde jsem roku 1954 poprvé spatřil světlo světa. Tím však můj život zjevně neskončil. V lednu 2009 jsem vstoupil do říše transformačního Plúta, alespoň podle onoho astrologického výpočtu, který je nyní už tři desetiletí starý. V té době jsem už pomýšlel na napsání nové knihy a pohled na můj astrologický životní plán tento projekt pouze podpořil.

Jsem si jistý, že moje třetí kniha bude ještě chaotičtější než obě předchozí. Nejen že těžko dovedu napsat více než pár stránek v jednom stylu. Osobní vyprávění se mi plete do teoretických statí, popisy konstelací, jež na mě hluboce zapůsobily, se prolínají se zážitky lidí, které znám, červená nit knížky se zamotává a někdy i mění barvu. Má mnoho konců, jež ústí kdesi uprostřed autentické krajiny zvané tady a teď. Někomu se kniha bude zdát málo srozumitelná, přinejmenším po prvním přečtení. Jinému možná příliš osobní, a třeba i nevědecká, pavědecká, protože zde chybí logická posloupnost. Kniha nadhazuje otázky, ale neposkytuje vždy odpověď; namísto toho přeskakuje z tématu na téma, podobně, jako to

dělá kamzík nebo také astrologický Uran, další planeta, která mě podle astrologů v současné době ovlivňuje.

Indiáni a moje známá Sneha tomu říkají medicína kojota – tedy cosi chaotického, co si mnohdy protirečí, co kličkuje, aby to vzápětí porodilo novou a překvapující ideu. Kojot je v indiánské tradici pomocník transformace, stejně jako dvorní šašek v evropské tradici. Oba v sobě slučují jak překročení hranic, výsměch morálce a ignorování pravidel, tak i kreativitu a moudrost. Stejně jako středověký šašek, jehož kostým byl sešit ze dvou různých barev, skládá se i postava kojota z dvou aspektů celku: z dobra a zla, z pozitivní, harmonické, světlé části a z jejího opaku – negativního, disharmonického, temného dílu. Když tento díl přehlédneme, když jej odmítneme nebo na něj zapomeneme, začne nám k naší celistvosti chybět. A z konstelací víme, že to, čemu odepřeme místo, se k nám oklikou vrátí v nejméně vhodném okamžiku.

Knihu, již držíte v rukou, můžete začít číst kdekoli. Kterákoli kapitola je v podstatě první nebo poslední, málokterá vychází z předchozí a nikde se nepředpokládá studium předešlých pasáží. Vznikl tak text, který nejenže je nesourodý, ale který se už během psaní neustále proměňoval a zatvrzele vzdoroval veškerému řádu, o osnově ani nemluvě. Není divu, že jsem se během psaní nacházel dlouhé dny, týdny a měsíce v naprostém chaosu. Transformace se ale nedá plánovat. Osnova, jízdní řád nebo pravidla silničního provozu ji nezajímají. Je to jako s porodem nebo se smrtí – obě přichází, kdy „to“ chce, a ne kdy je naplánujeme. Když tedy bude v mé knize něco vypadat nesrozumitelně, když to bude vzdorovat logice či pochopení, nezoufejte. Zkuste třeba knihu chvíli držet vzhůru nohama. Možná se písma poskládají lépe.

Pokládám tuto knihu jako oběť a dar na oltář principu proměny. Jak by mohla nesouviset s mou vlastní, osobní transformací! A tak se modlím, vzývám Plúta: „Bože proměny, Ty, který měníš housenku buď

v motýla, nebo v potravu ptáků, Ty, který rozděluješ dary slepě a bez zásluh, bože tmy a světla zároveň, děj se vůle Tvá. Tady je Tvá kniha, plná meandrů a kliček, kniha růstu a zániku, hojnosti i nedostatku. Kniha o transformaci, jejímž předobrazem je bájný Fénix. Ten, v jehož popelu se objeví zlaté vejce ovinuté hadem, ze kterého se vylíhne volavka, jeřáb, labuť nebo čáp přinášející děti lidem. A poté, co z dětí dospějeme, co se někteří z nás stanou barevnými motýly a někteří šedými můrami, z nás po smrti nezbude než popel. Tak se navrátíme do Tvé říše a k Tvé matce Démétře – k Zemi, jež nás živí. Toto jsou Tvoje růže.

V Praze v létě 2010

I.

PLÚTO MYTOLOGICKY

Byly doby, kdy si lidé vyprávěli příběhy bohů, mýty. Po večerech u ohňů, za skučení větru před jeskyní či jurtou, do šumění nedalekého moře nebo obklopeni lesy s medvědy a vlky. Vyprávění mýtů je nesmírně důležité. Tak důležité, že když staré mýty zapomeneme, protože vyměníme vlastní paměť za paměť počítače, vyrojí se ihned mýty nové. Moderní poskytovatelé mýtů, televize, kino, reklama a propaganda, se chopí starých příběhů a vyprávějí je dál, i když v neúplné, pokroucené a často záměrně falešné formě. Vznikají pseudomýty, které už neslouží všem, nýbrž jen těm, kdo je vyprávějí.

V jistém smyslu je mýtus vůbec nejpravdivější příběh, říká Bill Plotkin,¹ americký ekopsycholog a autor knihy o sestupu k vlastní duši. A pokračuje: *„Každý mýtus skrývá natolik komplexní obsah, že jej není možné při jediném nebo i několikerém poslechu plně pochopit. Pokaždé v něm odkrýváme další a další významové vrstvy a každá tato vrstva poskytuje nespočetné poklady a tajemství. Teprve když dosáhneme jisté spirituální hloubky, můžeme si vůbec těchto vrstev všimnout.“* Znalost mýtů, těch pravých, je výtečná a možná i nezbytná výzbroj v našem putování k tajům transformace, protože ta transformace, o které zde

¹ Bill Plotkin, *Soulcraft: Crossing into the Mysteries of Nature and Psyche*, New World Library, Novato CA, USA, 2003. Ekopsychologie je vědecká mezioborová disciplína, která studuje lidské prožívání přírody a chování ovlivňující životní prostředí. Viz např. www.vztahkprirode.cz.

bude řeč, se dotýká samých kořenů našeho bytí, právě tak jako tisíciletí staré mýty.

Pravé mýty se v našem moderním, ať už materialisticky, nebo psychologicky vykládaném světě stále ještě vyskytují. Dají se, s trochou námahy a štěstí, vystopovat a nalézt. Čeho rychle ubývá a co tedy má, podobně jako sůl v pohádce, cenu nad zlato, je mytologické myšlení. Tím rozumíme naši schopnost mýtus rozpoznat a především jej na vlastní kůži zažít, procítnout, a tak se jím nechat proměnit. To jde jen tehdy, vnímáme-li mýtus na dvou úrovních současně: Jedna je příběh, který mýtus vypráví. Druhá je alegorická rovina, případně rovina, kde mýtus není uchopitelný logickým rozumem, nýbrž jen a jen naším empatickým srdcem. Tomuto jádru mýtu nelze nikdy stoprocentně porozumět. Lze je jen vycítit.

Anglický básník a autor historických a mytologických knih Robert Graves² tvrdí, že pravou mytologickou báseň rozpoznáme tak, že se při jejím předříkání dobře oholíme, protože se nám při jejím poslechu zjeví všechny chlupy na těle. V knize „Král Panna“³ hovoří na toto téma básník a aktivista mytopoetického mužského hnutí ve Spojených státech Robert Bly takto: *„Za pouhých sto let se s pomocí Freuda západní kultura posunula z doslovného chápání světa k chápání psychologickému. Nyní se však po nás žádá, abychom se posunuli ještě dále, a to z psychologické roviny na rovinu mytologickou. A to je obtížnější. V této chvíli jsme tohoto mytologického chápání světa téměř neschopni. Toto pochopení nemáme za sebou – teprve nás čeká. A jeho součástí nebude žádné černobílé myšlení, nýbrž jakási dvojaká vize, která se rodí v podsvětí.“* Musím dodat, že schopnost mytologického chápání už jednou byla rozšířená, ale v průběhu staletí jsme ji jednoduše zapomněli. A to je náramná škoda, neboť mýtus má jednu velkou výhodu

² Robert von Ranke-Graves: Die Weisse Göttin, Rowohlt Tb. 2002

³ Robert Bly a Marion Woodmanová: Král Panna, Argo 2002

pro společnost: řídí ji, když prochází krizemi a hlubokými změnami. Právě proto, že mýtus není nutno vysvětlovat, netříví společnost na zastávce a kritiky, ale spojuje ji skrze to, co je hluboce lidské.

Když se porozhlédneme po *dvojaké vizi, rodící se v podsvětí*, nemůžeme mýtus Plúta, patrona proměn, minout. Jak uvidíme, jedná se přímo o prototyp dvojakého boha. Prozkoumejme tedy to, co se nám z jeho mýtu dochovalo. Budeme přitom doufat, že se nám v této „pohádce“ poštěstí nalézt ukrytý poklad – například proměnu našeho obyčejného, logicky-vědeckého myšlení v mytologicko-magické pochopení souvislostí.

BŮH RŮSTU A HOJNOSTI

Okolo mytického Plúta existuje jistý zmatek, protože řecký Plútos a římský Pluto jsou dva různí bohové. Nebo možná, jak ještě zjistíme, to jsou pouze dva aspekty jednoho principu. Řecký Plútos (Πλούτος, v překladu „bohatství“, „hojnost“) je bůh bohatství, které pochází ze země. To mohou být drahé kovy a drahokamy, původně ale bylo míněno to, co ze země vyrůstá nebo na ní žije – hojnost ve formě klíčících rostlin, obilí, plodů, zvěře a dobytka. Množství hospodářských zvířat bylo v dřívějších dobách pro bohatství a moc určující. Magickou důležitostí skotu například dokládá severská runová abeceda futhark, kterou podle mýtu získal pro lidstvo bůh Odin. Hned její první runa, zvaná „fehu“, znamená právě dobytek.

Plútos je synem bohyně Démétrý a Íasióna, který ovšem nemá nic společného s pozdějším Íásónem, hrdinou plavby argonautů a synovcem krále Pelia z Iólku. Do Íasióna se Démétér zahleděla po požití hojného množství vína na svatbě zakladatele Théb Kadma a božské Harmonie. Mýtus popisuje, jak se Démétér Íasiónovi „*oddala na třikrát zoraném poli*“. To nebyla žádná náhoda, ale zbytek staršího, předhelénského rituálu. Spojení

virilního „zeleného muže“, představovaného většinou králem, s pannou (jakožto symbolem Bohyně či Matky Země) na zoraném poli nacházíme i v keltské a později britské pohanské tradici. Tento rituál vychází z jedné z nejstarších magických představ – Bohyně Země oplodněné Bohem Slunce. Spojení muže-boha s ženou-bohyní na poli mělo tak zaručit bohatou úrodu.

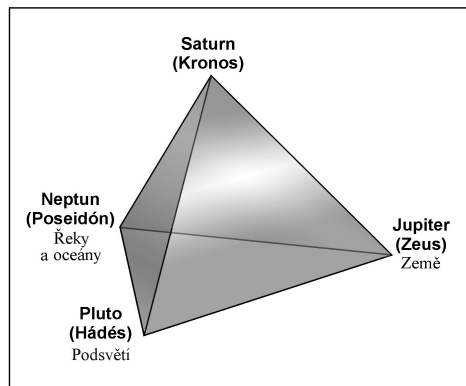
Vraťme se zpátky k mýtu o zrození Plúta. Poté, co se Démétér a Íasíón vrátili zpátky ke svatebčanům, si Zeus všiml otisku zorané půdy na Démétrině šatu a rychle se dovtípil, co se přihodilo. Íasíóna, svého syna a stávajícího Plútova otce, na místě zabil bleskem. To opravdu nebylo moc pěkné, i když na svatbě už v té době stejně bylo po náladě. Ukazuje to na ne docela harmonické rodinné vztahy, které stály bohovi transformace u kolébky. To nepřekvapuje – transformace jako by přímo přitahovala ty, kdož v mládí neměli na růžích ustláno. Takoví lidé potom procházejí krizemi, dostávají se do konfliktu se zákonem, jsou ohroženi nemocemi či se sami ohrožují různými závislostmi, hladovějí, medituji, lezou na vysoké a lidem nepřívětivé hory, a to všechno jen kvůli touze nalézt to, co je láká – proměnu nenažrané housenky v lehkého a nádherného motýla. Ne všem se to podaří. Proměna zkrátka není procházka růžovou zahradou, ale pořádná dřina.

Jedním z míst, kde byl Plútos dříve vzýván, byla starověká Eleusis, místo ležící patnáct kilometrů západně od Athén. Dnes se zde rozprostírá athénské průmyslové předměstí Elefsina a jen vykopaný chrámový okrsek poněkud stranou špinavého a hluchného centra připomíná místo dávných mystérií. V tehdejších rituálu byl Plútos vnímán jako božské dítě přinášející hojnost a pozeňání. Antika ho zobrazovala s rohem hojnosti a vždy spolu s matkou Démétrou nebo se sestrou Persefonou, kterou staří Řekové nazývali také Koré. Démétér s Plútem je tak jakýmsi předobrazem pozdější Marie s malým Ježíšem. Malý Plútos rozhazuje z matčiny náruče

bezstarostně dary světu. Rozdává tak bohatství, aniž by volil mezi těmi, kdo si je zaslouží a kdo ne, což byl pro některé antické autory důvod k tvrzení, že malý Plútos je slepý.

BŮH SMRTI A PROMĚNY

Naproti tomu existuje *římský* bůh podsvětí zvaný Pluto, který je prakticky identický s řeckým Hádem (Αΐδης). V této kapitole ho kvůli rozlišení označuji Pluto/Hádés. Pluto/Hádés je syn Saturna (řecký Kronos) a spolu se svými bratry Jupiterem (Zeus) a Neptunem (Poseidón) si poté, co Jupiter zabil jejich otce, rozdělil vládu nad světem. Jupiter/Zeus dostal nebe, Neptunus/Poseidón moře a řeky a na Pluta/Háda zbyl Tartaros, podsvětí. Zemi nechali lidem, aby je měli za co uctívat.

Podle mýtu panuje Pluto/Hádés v říši stínů, kam se dostávají prakticky všichni zemřelí. Pouze několik šťastlivců je po smrti přijato mezi bohy a smí s nimi pobývat na Olympu. Vstup do podsvětí je na kraji světa, v zemi Kimeriů, v háji Persefony tvořeném topoly,

olšemi a vrbami. Říši stínů protéká pět řek, Acherón – řeka nářků, Pyriflegethón – řeka ohně, Styx – řeka nenávisti, Kókýtos – řeka zármutku a Léthé – řeka, jež přináší zapomenutí.

Žádná žena, bohyně ani pozemská bytost, nechtěla boha podsvětí do jeho tmavé říše dobrovolně následovat. Proto se Pluto/Hádés rozhodl unést krásnou Persefonu, dceru Démétrý a Dia, a učinit ji svou ženou.